

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIA — POLITICA

APARE ODATĂ PE SĂPTAMÂNĂ

Director: C. G. DISSESCU

Prim-Redactor și
Administrator al Revistei SILIU RĂDULESCU
Consilier la Curtea de Apel din București

COSTUL ABONAMENTULUI
A SE VEDEA PE COPERTĂ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
15, STR. JULES MICHELET, 15

B. P. RĂDULESCU
REDACTOR-ADMINISTRATOR
1 Nov. 1893 — 17 Aug. 1931

Alex. Mandrea — *O Sărbătoare.*
Dem. G. Maxim. — *O. Problemă Maritală.*
Jurisprudența Română — *Inalta Curte de Casație și Justiție S. I.* — Tutelă. — Convenție încheiată între tutore și pupil. (Filoitea Dumitrescu cu Grigore Dumitrescu.)
Inalta Curte de Casație și Justiție S. III. — Concordat preventiv. — Codebitori solidari. — Efectul concordatului încheiat cu unul din debitori. (Fabrica de ghete „Carmen” cu H. Schiller.)
Inalta Curte de Casație și Justiție. — *Adunarea generală.* — Proces verbal constatator al discuțiilor și concluziunilor referitoare la legea de organizare a corpului de avocați din 1930.
Curtea de Apel din București S. I. — Revizuire. — Stat. — Lipsă de apărare. — Apel. — Perimare. (Ministerul Lucrărilor Publice cu Lica Cruțescu.)
Judecătoria Oc. II Urban București. — Contract de muncă. — Munci agricole. (Michel Moscovici cu Letiția și N. Ghica.)
Bibliografie

O Sărbătoare

Magistrații Tribunalului Fălciu și Baroul aceluia Județ au sărbătorit, în comun — o sută de ani, dela crearea tribunalului lor. Solemnitatea s'a redus, la alcătuirea unui program festiv, întocmit între ei.

Credem, că se cuvenea o încadrare a momentului, mai largă și impunătoare.

O sută de ani dela crearea unui tribunal! Este o sărbătoare a Justiției. Este prilej de revizuire — dacă nu de redeșteptare a sentimentului de Justiție — pare-se adormit în suflete.

În vremurile prin care anevoe ne strecurăm, când o lume nouă de gândiri și sentimente, frământă omenirea, desțelinind calea viitorului. Noțiunile de adevăr, de justiție trebuie scuturate de praful lucios așternut peste ele.

Trebuie să le redăm, elasticitatea inițială. Să le adaptăm ritmului generos, ce înfloară generațiunile tinere — în lumina viitorului.

Vibrațiunile lor, pot să pornească, din orice puncte de cugețare în spațiu. Ear repetirea lor, este, cu cât mai înțeleasă, cu atât mai utilă.

Căci, toate activitățile omeniești, în vasta și variata lor complexitate — sunt conduse de un ideal.

Toate sunt animate, de tendința perfecțiunii. Și toate în relativitatea filosofică a lucrurilor — se întruchipează pe pământ.

Un singur ideal, dăinuiește dincolo de orizontul gândirii omeniești — idealul justiției. El, se înalță și plutește în sferi senine transcendente; licărind, în imaginația noastră, sub forma legendară a justiției eterne.

Să existe, vr'un raport de cauzalitate sufletească, între justiția eternă și justiția umană?

Justiția eternă, este, în concepția noastră, călăuză polară, ce luminează conștiința asupra responsabilității morale — către noi și către semenii noștri. Și cu privirea ei vie și răzbătătoare, întretreie trează, amintirea rolului social covârșitor, pe care-l însușește apostolatul magistraturii.

Sunt infinite, reflecțiile sugerate, în această ordine de cugetare. Nu e în gândul nostru, să le încrustăm acum în forme de tipar.

Am dorit, să exprimăm oarecare rezerve, asupra chipului în care s'a organizat sărbătorirea unui veac de la înființarea tribunalului Fălciu.

Ceea ce însă, nu ne împiedică să exprimăm omagiile noastre. Magistraților și Baroului, aceluia tribunal pentru realizarea inițiativei lor!

Alexandru St. Mandrea
Consilier la Inalta Curte de Casație și Justiție

O PROBLEMĂ MARITALĂ

Instanțele noastre judiciare urmând vechea jurisprudență, conformă părerii regretatului comentator al codului civil, Alexandresco, menține soluțiunea, ce credem că este inadmisibilă în timpurile actuale, și anume că bărbatul nu poate fi isgonit prin forța publică din casa soției, chiar când domiciliul conjugal ar fi stabilit într'un imobil parafernă al femeii și s'ar dovedi că viața femeii este în pericol, în urma maltratărilor repetate ale soțului. Soluția contrară o admit contra femeii în cazul când bărbatul este reclamant și soția n'ar voi să părăsească domiciliul conjugal, susținându-se că tribunalul va putea, după cererea bărbatului, s'o oblige a'l părăsi¹⁾.

Se pretinde că legiuitorul român n'a conceput isgonirea soției din domiciliul conjugal pe care'l socotește în timpul căsătoriei ca un mijloc de a păstra neștirbită autoritatea maritală. „Cine nu vede, spune Alexandresco, că posibilitatea isgonirii bărbatului, în condițiunile menționate, pe care legea n'o prevede, ar aduce o gravă atingere autorității maritale? Chiar dacă femeia exercită în domiciliul comun o industrie sau un comerț nimic nu împiedică de a'l strămuta aiurea. Și apoi cum se va aduce la îndeplinire o măsură atât de exorbitantă. Bărbatul care va refuza să se supună ordinului justiției, va fi isgonit din domiciliul său *manu militari*. Nimic nu'l împiedică însă, de a se reîntoarce a doua zi sau chiar în aceeași zi la domiciliul său, pretextând poate împăcarea soților care care va șterge efectele sentinței tribunalului. Soluția contrară este însă admisă. În caz când bărbatul ar fi reclamant și femeia n'ar voi să părăsească domiciliul conjugal tribunalul va putea, după cererea bărbatului, s'o oblige a'l părăsi²⁾.

Mărturisim că această soluțiune de inegalitate de tratament față de soți nu ne împacă. Chiar înainte de promulgarea noii Constituțiuni din 1923 și a seriei

1. Trib. Ilfov S. IV, sunt. din 30 Oct. 1931, „Dreptul” No. 38/1931; Jurnalul S. V. al Curții de Apel No. 2952 din 8 Iulie 1931, menționat în Nota din „Dreptul” No. 26 din 20 Sept. 1931.

2. D. Alexandresco „Cod. civ. român,” II pag. 129. Autoritatea maritală este desființată prin legea votată în timpul când se tipărea acest articol.

de legi cari au redus puterea maritală, încă chestiunea era controversată; și, în 1923 tribunalul din Iași, consecințe unei jurisprudențe constante, a hotărât că expulzarea bărbatului din domiciliul conjugal, în cazul când imobilul este al soției, nu atinge întru nimic principiul autorității maritale, căci pentru bărbat nu anumit loc constituie domiciliul conjugal, ci orice locuință ar voi el să-și aleagă; că, dacă s'ar impune soției, în nepuiința în care se găsește de a mai convețui cu soțul său, părăsirea domiciliului conjugal, ar fi să se aducă o perturbare a administrațiunii averii sale și a periclita interesele sale, obligând pe aceasta a lăsa la discreția bărbatului său lucrurile ce'i aparțin, fără a putea exige căsătoria lor, dacă căsătoria s'ar desface ¹⁾).

Din examinarea argumentelor invocate de Alexandresco și în decisiunile ce am menționat, rezultă că aceleași motive persistă pentru ambii soți de a nu putea fi isgoniți cu forța din domiciliul conjugal, și totuși, se admite soluțiunea defavorabilă femeii, în sensul că numai dânsa poate fi isgonită din zisul domiciliu. Nici pentru femeie nu există un text categoric care să decreteze o atare măsură, și ea ca și bărbatul poate să se reîntoarcă a doua zi în domiciliul conjugal, după o atare isgonire. Înțelegem a se admite cel puțin, în interpretarea articolului 250 din codicele civil, egalitate față de soți, adică imposibilitatea întinderii acestui text în cazuri neprevăzute, și să nu recunoștem instanțelor judiciare dreptul de a îndepărta pe niciunul din soți din domiciliul conjugal, după cum s'a pronunțat tribunalul regional din Colonia ²⁾).

Dacă soluțiunea ce combatem era atât de discutată, cu 25 ani în urmă, socotim că astăzi nu mai pot fi contestate drepturile de egalitate ale femeiei cel puțin în chestiunile ce nu'și găsesc justificare într'o dispoziție expresă a legii. A intervenit noua constituție și o serie de legi care, după cum am arătat, au redus puterea maritală, pe care în lipsa unui text formal, se bazează numai vechia și noua jurisprudență spre a nega egalitatea dintre soți sub raportul respectului datorit persoanei. Legile care sau desfășurat în ultimul timp, și pe care le cunoaștem cu toții, reflectează această evoluție succesivă în desvoltarea drepturilor femeii. Chestiunea condițiunii femeii în dreptul civil nu mai poate fi rezolvită numai pe vechiul principiu, că bărbatul este stăpânul domiciliului conjugal, ci pentru fiecare instituțiune trebuie să lămurim până la ce punct un regim special este admisibil pentru femeie. Și din acest punct de vedere teza justă este aceea că ar fi contra equității și a tuturor principiilor ce domină legile din ultimul timp dacă am pune pe femeie într'o situațiune inferioară numai fiindcă este vorba de sexul femeiesc, numai pentru a menține neștirbit principiul autorității maritale.

1. Sentința Trib. Iași, Secția I, din 19 Sept. 1902, sub președinția d-lui M. Vidrașcu, Dreptul, 1903, No. 20, pag. 166 cu o adnotație a lui Alexandresco.

2. Vezi decizia în „Pandectes périodiques”, 1877, 5, pag. 30, reproducă în adnotația lui Alexandresco, „Dreptul”, No. 20/903, pag. 168.

Astăzi, după progresul realizat condițiunile sociale și economice s'au schimbat. Femeia a ieșit din starea de subjugare, în care moravurile o țineau înlănțuită. Ea a devenit un agent de producție, de economie, o pătitoare credincioasă a economiei familiei. Sunt mii de femeii care muncesc rodnic și contribuie la progresul general. Găsim: profesoare, Medici, artiste, lucrătoare, funcționare, aviatore, comerciante, a căror venituri folosesc copiilor și chiar bărbatului. Câte odată ele contribuie singure la întreținerea familiei, când bolnav, lipsit de serviciu, sau când diferite vicii îl îndepărtează dela o muncă regulată.

Aceste sunt realități economice noi care reclamă măsuri legislative noi; și, în tot cazul, până la luarea lor, trebuie cel puțin să ținem seamă de acest curent al ideilor noi, și să interpretăm textele existente ale codului civil în conformitate cu spiritul timpului. „Pentru interpretarea ori cărei legi, a spus Matter, un ilustru scriitor din secolul trecut, trebuie să luăm ca punct de plecare moravurile zilei“.

Regimul matrimonial este ceva concret și viu care trebuie să aibă rădăcini în obiceiuri, idei și conștiința celor ce constituie o societate organizată. Ori, în ultimele două decenii predomină o tendință clară către egalitatea sexelor, a îndepărtării treptată a autorității maritale, pe care se bazează interpretările menite de a nedreptăți și pune într'o situație inferioară pe femeie chiar în ipotezele cele mai grave, când viața ei este în pericol.

Când ajungem la această limită vagă, în care textele de lege încetează de a ne lămuri secretul aplicațiunii lor, judecătorul, care are în vedere drepturile tuturor, trebuie să se ferească de principii abstracte și construcțiuni teoretice învechite, care cu încetul rămân a fi istorisite ca o pagină a trecutului. Persistența instituțiunii autorității maritale se explică prin confuziunea ce se face între obligațiunile impuse prin scopul însuși al căsătoriei și dependența personală a femeii măritate.

Știința dreptului este o înlănțuire de principii, din care unele sunt schimbătoare, variind după moravurile noi și progresul social. Judecătorul, în interpretarea legilor, trebuie să urmeze direcțiuni pozitive și regulile precise ce'i dictează aceste schimbări, ce ating în cazul de față familia, nucleul atât de însemnat al societății.

Familia este un corp indivizibil, care devine complet numai prin unirea soților. Și unirea cere egalitate.

Dimitrie G. Maxim

Fost președinte la Curtea de apel.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. I-a

Audiența de la 15 Iunie 1931

Președinția D-lui D. Volanschi, Prim Președinte

Filofteia Pia M. Dumitrescu cu Grigore M. Dumitrescu

TUTELĂ. — TUTORE. — PUPIL. — CONVENȚIUNE INCHEIATĂ ÎNTRE EI ÎNAINTE DE EXPIRAREA LUNEI DE LA INCHEEREA SOCOTELI-LOR. — DACĂ ESTE VALABILĂ. — ART 419 COD. CIVIL.

Cu toate că din modul de redactare al art. 419 cod. civil care vorbește de „ori ce conven-

„iune“ ar reeși că nulitatea ce o prevede are un caracter general, lovind convențiunile de ori ce natură încheiate între tutor și pupil, însă din locul pe care îl ocupă acest text în secțiunea despre darea socotelilor tutelei și din scopul avut în vedere de legiuitor în edictarea lui, rezultă în mod neîndoios, ca nulitatea ce o prevede, privește nu orice convențiune intervenită între tutor și fostul lui pupil, ci numai cea în legătură cu descărcarea administrațiunii tutorului și prin care acesta direct sau indirect ar tinde la eludarea obligațiilor de a da socotelile tutelei.

No. 781. — Admis după divergență recursul făcut de către Filofteia Pia M. Dumitrescu în contra sentinței Tribunalului Romanați în proces cu Grigore M. Dumitrescu.

Curtea deliberând,

Asupra recursului de față.

Având în vedere sentința atacată din care rezultă că, recurenta, Filofteia Pia M. Dumitrescu, fostă tutoare legală a minorilor săi fii, Vasile M. Dumitrescu, astăzi decedat și Grigore M. Dumitrescu, intimat în cauză, — a cumpărat dela numiții, după ajungerea lor la majorat, două terenuri de casă, situate în orașul Corabia și care le aparține lor, că pe aceste terenuri recurenta a clădit o casă, pe care a locuit-o cu fiul său Grigore M. Dumitrescu, care însă a ocupat-o numai ca tolerat.

Că posterior, recurenta cerând evacuarea intimatului Grigore M. Dumitrescu din acest imobil, numitul a opus, în apărare, nulitatea vânzării, terenurilor, pe motivul că, deși această convențiune a avut loc la o epocă când dânsul și fratele său erau majori, însă a intervenit înainte de predarea socotelilor tutelei și ca atare ea este, conform art. 419 c. c. nulă de drept.

Că, Tribunalul Romanați, statuând ca instanță de apel asupra cererii în evacuare a recurente, a confirmat, prin sentința dedusă astăzi în recurs, cartea de judecată, prin care Judecătoria de Ocol Corabia, a respins-o ca nefondată.

Având în vedere că, pentru a hotări astfel Tribunalul constată în fapt exactitate susținerilor făcute de intimat cu privire la epoca în care a intervenit vânzarea terenurilor în discuțiune, iar în drept motivează că, dată fiind aceste constatări urmează că, titlul de proprietate al recurente este nul, deoarece art. 419 c. c. român, îndepărtându-se de textul corespunzător francez în care se vorbește de socotelile tutelei și întrebuițând expresia de orice convențiune, prin aceasta legiuitorul român declară nulă orice convențiune încheiată între tutore și fostul pupil ajuns la majorat, dacă ea are loc înainte de expirarea unei luni dela desfacerea definitivă a tutelei și deci conchide Tribunalul, este nefondată apărarea recurente că, prin art. 419 c. c. român, s'ar declara nule numai convențiunile în legătură cu darea socotelilor tutelei.

Văzând motivul de casare astfel formulat și asupra căruia Inalta Curte a rămas în divergență în ședința dela 30 Martie 1931.

„Violarea art. 419 din codul civil, greșita lui interpretare și aplicare prin aceia că Tribunalul ca instanță de apel consideră ca fără tărie ori ce convențiune în general, iar nu numai pe acelea cu privire la acte de reprezentațiune, ce s'ar fi încheiat între tutor și pupil ajuns la majorat, înainte de expirarea unei luni de la desfacerea definitivă a tutelei“.

Avind în vedere că, potrivit art. 419 c. c. ori ce convențiune săvârșită între tutore și între pupil ajuns la majoritate, va fi fără tărie, dacă ea va fi fost făcută înaintea expirării unei luni dela desfacerea definitivă de tutelă a tutorelui, — desfacere care, potrivit cu normele fixate prin art. 418 c. c., are loc numai după predarea socotelilor obștești și încuviințarea lor de către Tribunal.

Considerând că, aceste dispozițiuni din art. 419 c. c. sunt o derogățiune dela principiul general din dreptul comun al libertății convențiunilor, deoarece, contrar acestor principii ele stabilesc incapacitatea tutorelui de a încheia vreo-o convențiune cu pupilul său, înainte de expirarea unei luni dela lichidarea definitivă a socotelilor tutelei; că astfel fiind, urmează că aplicațiunea lor este limitată numai la cazurile stricte pe care legiuitorul le-a putut avea în vedere.

Că, deși textul art. 419 c. c. vorbește de ori ce convențiune, de unde ar reeși că nulitatea ce o prevede are un caracter general, lovind convențiunile de ori ce natură încheiate între tutore și pupil, însă din locul pe care îl ocupă acest text în secțiunea despre darea socotelilor tutelei și din scopul avut în vedere de legiuitor în edictarea lui, rezultă în mod neîndoios, că nulitatea ce o prevede privește nu ori ce convențiune intervenită între tutori și foștii lor pupili, ci numai cele în legătură cu descărcarea administrațiunii tutorilor și prin care aceștia, direct sau indirect, ar tinde la eludarea obligațiilor de a da socotelile tutelei.

Că într'adevăr dispozițiunile art. 419 c. c. nu sunt decît complectarea celor din art. 418 în care legiuitorul fixează modalitatea descărcării tutorilor și prin urmare nulitatea din art. 419 c. c. nu poate să se refere decît la o convențiune prin care tutorele și fostul pupil ar aranja darea și primirea socotelilor, într'alt mod decît cel determinat de lege prin articolul 418 c. c.; că legiuitorul procedînd astfel, a fost logic cu sine însăși, căci ideea de protecțiune ce o acordă minorului o întinde și după majoratul lui, de această dată însă numai față de fostul său tutore și numai pentru a scurta perioada de timp, în vedere că, fostul minor fie din dorința de a obține mai repede folosința bunurilor ce-i aparțin, fie din neexperiența, sfială, sau ascendentul moral al fostului tutore, care poate să fie chiar unul din părinți, sau un ascedent, ar fi îndemnat, a-i da ori ce descărcare și deci, deși major, necesitatea de a fi protejat de legiuitor în această privință, este evidentă.

Considerând pe lângă aceasta că, dacă disp. art. 419 c. c. ar avea un caracter general și ar privi ori ce convențiune dintre tutore și pupil, legiuitorul nu ar mai fi prevăzut din nou această nulitate în cazul altor convențiuni dintre tutore și pupil; că însă este con-

stant că, prin art. 809 c. c. aceeași prohibițiune este edictată cu privire la dreptul minorilor de a testa și a dona, cu excepțiunea cazului ascendenților, de unde urmează că disp. din 419 c. c. nu edictează o normă generală, ci se referă numai la cazul special al convențiunilor din capitolul respectiv, acela al dării socotelilor tutelei.

Că prin această interpretare se explică și suprimarea în art. 1706 c. c. romîn a disp. art. corespunzător 2045 c. c. fr. relative la aplicarea regulilor din art. 419 în tranzacțiunile dintre tutori și foștii lor pupili, cazurile acestea urmînd a se reglementa, dacă intervin cu privire la socotelile tutelei, după normele din art. 419 c. c. iar în caz contrar, după principiile generale dela tranzacții.

Că împrejurarea că, legiuitorul român a tradus „Tout traite” din textul corespunzător francez „Ori ce convențiune” și i-ar fi dat prin aceasta un înțeles mult mai larg ca cel avut în vedere de legiuitorul francez, nu este un argument în favoarea soluțiunii Tribunalului, cuvîntul românesc „orice convențiune” corespunzînd în totul termenului din art. 472 c. c. fr.

Că, prin urmare legiuitorul civil prin art. 419 c. c. declarînd nule numai convențiunile dintre tutore și fostul pupil, — cu titlul gratuit sau oneros, care au, sau ar avea de efect să descarce, sau să dispenseze pe tutor de obligațiunea de a da socotelile despre administrarea sa, urmează că, numai printr’o greșită interpretare a acestui text de lege și exces de putere, instanța de fond a declarat nul, pe aceste considerațiuni, actul de proprietate al recurentei, care prevede o convențiune de vînzare, ce nu cade sub sancțiunea din art. 419, chiar dacă este intervenită înainte de darea și omologarea socotelilor tutelei, astfel că, motivul de casare devenind fondat recursul se admite.

Pentru aceste motive, casează

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. III-a

Audiența de la 29 Aprilie 1951

Președinția D-lui Vespasian Erbiceanu, consilier

Fabrica de ghetete „Carmen” cu H. Schiller

CONCORDAT PREVENTIV — CODEBITORI SOLIDARI — EFECTUL CONCORDATULUI INCHEIAT CU UNUL DIN EI — ART. 363 COD CIV. ȘI 48 REGULAMENTUL CONCORDATULUI.

În materie de concordat preventiv dacă creditorul nu a renunțat expres la drepturile sale în contra codebitorilor solidari, concordatul nu aduce nici o atingere în privința drepturilor pe care le are asupra acestora, spre deosebire de dreptul comun unde stingerea sau reducerea datoriei față de un debitor solidar operează stingerea sau reducerea datoriei față de ceilalți codebitori solidari.

No. 714. Admis recursul făcut de către Fabrica de ghetete Carmen în contra deciziei Curții de Apel din Cernăuți, în proces cu H. Schiller.

Curtea deliberînd,

Asupra motivelor de casare astfel formulate:

1°, „Greșită aplicațiune a legei în dispozițiunile art.

48 regulamentul concordatului, 863 cod. civil, 557 proc. civilă și art. 81 cod com. precum și violarea principiilor generale de drept privitoare la forma, cuprinsul și interpretarea unor declarațiuni de renunțare la drepturi.”

2°, „Eroare grosieră de fapt intrucât decizia atacată stabilește că reclamanta ar fi renunțat la drepturile ei față de pârât.”

Avînd în vedere că din deciziunea supusă recursului se constată că Tribunalul Cernăuți a desființat mandatul de plată cambial emis în favoarea creditoarei Soc. „Carmen”, apărînd de plată pe debitorul H. Schiller; că, creditoarea făcînd apel, Curtea de Apel din Cernăuți a respins apelul ca nefondat.

Că, pentru a da această soluțiune, Curtea de Apel motivează că, creditoarea „Carmen”, a încheiat concordat cu debitorul H. Popescu, care este codebitor cu H. Schiller în cambia din specie, și prin acest concordat sus zisa creditoare, și-a luat expres obligațiunea să restituie debitorului concordatar, după achitarea cotelor convenite toate polițele aflate în posesiunea sa, fără a face nici o rezervă cu privire la drepturile sale față de ceilalți codebitori cambiali, de unde rezultă că aceasta este o renunțare expresă de la ceilalți codebitori cambiali, în sensul art. 48 din regulamentul de concordat.

Avînd în vedere că este adevărat că conform dreptului comun, remiterea sau reducerea datoriei față de un debitor solidar, stinge sau reduce datoria și față de ceilalți codebitori solidari, dacă creditorul nu și-a rezervat expres dreptul de urmărire în contra celorlalți codebitori solidari.

Că, însă, în materie de concordat, există o derogare dela această regulă și anume art. 48 din regulamentul de concordat, prevede că, drepturile creditorului, în contra codebitorilor debitorului căzut în concordat, nu pot fi restrînse prin concordat fără consimțămîntul său expres, de unde rezultă că dacă creditorul nu a renunțat expres la drepturile sale, în contra codebitorilor solidari, concordatul nu aduce nici o atingere acestor drepturi.

Că, acest consimțămînt trebuie să fie expres iar nu tacit sau prezumat.

Avînd în vedere că, din cuprinsul actului de concordat nu se constată că, creditoarea „Carmen” a renunțat expres la drepturile sale față de codebitorii cambiali ai lui H. Popescu, ci numai că s’a obligat că după achitarea cotelor convenite, să restituie debitorului concordatar H. Popescu, cambiile ce le posedă, de unde rezultă că, Curtea de apel a denaturat sensul clar al convențiunii și a săvîrșit o eroare gravă de fapt și o violare de lege cînd a constatat că există în specie, un consimțămînt expres de renunțare deducînd aceasta dintr’o simplă prezumție de renunțare inoperantă în materie concordatară și ca consecință a anulat mandatul de plată cambial în contra codebitorului H. Schiller.

Că, astfel fiind, motivele de casare sunt întemeiate. Pentru aceste motive casează.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

Adunarea Generală

SUB

Președinția D-lui Oscar N. Nicolescu, Prim-Președinte

PROCES VERBAL

No. 80

Membrii acestei Inalte Curți, întruniți în Adunare generală, potrivit convocării făcute de către Dl. Prim Președinte, din oficiu, pentru a discuta proiectul de lege a organizării Corpului de avocați din 1930, în dispozițiunile cari modifică legea de organizare judecătorească și alte legiuri și luând în dezbateră dispozițiunile art. 87 și 88 din zisul proiect, după discuțiunile urmate, am ajuns la următoarele constatări și concluziuni :

În privința art. 87, din proiect, a cărui cuprindere este următoarea : „În caz de ultragiul săvârșit de un avocat în contra unui magistrat, aceasta va constata delictul, încheind un proces-verbal, pe care îl va înainta Parchetului pentru a sesiza instanța competentă, fără a putea să ia în contra avocatului vre-o măsură de orice altă natură. Procesul, cu ocaziunea căruia s'a produs ultragiul, se va amâna pentru un alt termen.

„Magistratul ultragiul nu va mai putea participa nici la judecarea acestui proces, nici la judecarea procesului de ultragiul,

„Președintele instanței va trimite o copie de pe procesul verbal constatator al delictului la Consiliul Baroului, care se consideră investit prin primirea lui și se va pronunța în termen de o lună, constituit ca instanță disciplinară“.

Până la data de 21 Februarie 1923, când a intervenit prima lege de organizare și unificarea corpului de avocați, cel puțin în Vechiul Regat și Basarabia, regimul la care erau supuse delictele de audiență era acel reglementat de art. 177 și 516 proc. penală română. După acest text, orice delict de audiență, adică delictul săvârșit în sala și în cursul unei audiențe a unei instanțe judecătorești, având ca mobil și scop tulburarea audienței și lipsa de respect datorită Justiției, erau judecate de îndată de acea instanță, înaintea căreia s'a săvârșit, bine înțeles oricine ar fi fost autorul aceluia delict.

Legea a edictat această dispozițiune în prim loc din cauza caracterului de flagrant al acestui delict, această circumstanță unită cu aceea că el se petrece în audiență, implicând aruncarea unui dispreț instanței și tulburându-i în mod grav solemnitatea ei, au condus pe legiuitor să permită o judecată de îndată, cu o sesizare din oficiu din partea instanței, astfel ca exemplaritatea represiunii să urmeze imediat săvârșirii delictului.

Acesta este regimul sub care de mai bine de un secol trăiește Franța, țară respectoasă de libertățile omului, dar geloasă, în același timp, de prestigiul justiției sale.

În Februarie 1923, în legea de organizare și unificare a corpului de avocați, s'au înscris dispozițiile art. 76, după care „în caz de ultragiul săvârșit de un avocat în contra magistratului, acesta va constata delictul de audiență, fără a putea să ia o altă măsură și va amâna judecata pentru alt termen, când în complect nu va intra și magistratul ultragiul“, iar prin proiectul astăzi în discuțiune, în locul acestui text s'au propus dispozițiunile art. 87, în cuprinderea arătată mai sus.

Examinând dispozițiunile acestui din urmă text, constatăm că în caz de ultragiul din partea unui avocat la adresa unui magistrat, fie acest magistrat oricât de înalt, Președinte de Inalta Curte de Casație, Președinte de curte de Apel, ori al unei Curți cu Jurați, acest magistrat, în o atare situațiune, nu poate decât să încheie un proces-verbal, constatator al delictului pe care să-l trimeată Parchetului Tribunalului, acesta păstrându-și libertatea de a găsi că este sau nu este locul de a deschide acțiune publică. Și, în cazul când Parchetul deschide acțiune publică, trimite afacerea înaintea judecătorului de ocol, în competența căruia, cel puțin în Vechiul Regat și în Basarabia, cad asemenea delictele. Iată, dar, pe acești înalți magistrați mergând în fața judecătorului de ocol și solicitând acestuia o reparațiune pentru grava atingere adusă funcțiunii lor, Și, judecătorul de ocol, ca în toate delictele de această natură, va trebui să judece faptul în toată complexitatea și circumstanțele lui ; și conduita avută de Președintele ultragiul cu acea ocaziune, va fi desigur una din principalele circumstanțe supusă aprecierii sale. Sentința sa va fi o sentință care va privi în mod atât de egal pe avocatul infractor, cât și pe Președintele ultragiul.

Aceste considerațiuni ne fac să credem că magistratura nu poate primi acest text, fără a nu-și vedea atins principiul erarhiei, care stă la baza organizațiunii sale.

Menționăm, apoi, că textul mai prevede că procesul cu ocaziunea căruia s'a produs ultragiul, se va amâna iar magistratul ultragiul nu va mai putea participa la judecarea lui ; iată, dar, cum un magistrat suferă o decădere, a nu mai judeca un litigiu numai pe considerațiunea că avocatul, care pleda în acea cauză, și-a îngăduit libertatea de a-l ultragiul.

În privința art. 88 din proiect, a cărui cuprindere este următoarea : „Dacă plângerea avocatului va fi îndreptată contra unui magistrat, decanul Baroului o va comunica Ministerului de Justiție, care în zece zile libere de la încunoștințarea făcută de decan, va numi un delegat spre a cerceta împreună cu delegatul Baroului“.

„Dacă cercetările stabilesc vinovăția magistratului, sau dacă este divergență de opinii între membrii Comisiunii, procesul-verbal privind pe un magistrat inamovibil, va fi înaintat Consiliului superior al Magistraturei, care se consideră investit prin primirea lui și se va pronunța în termen de o lună“.

„În ce privește pe magistrații amovibili, Ministrul

„Justiției, căruia vor fi trimise actele, va hotărî asupra „pedepselor disciplinare de aplicat”.

„Dacă Ministrul de Justiție nu va numi în termenul „sus menționat delegatul său, sau dacă delegatul numit „nu se va prezenta spre a colabora la facerea „anchetei, ea se va face numai de delegatul Baroului „al cărui raport trimis prin decanat, va investi Con- „siliul Superior al Magistraturii, sau pe Ministru Jus- „țiției, după distincțiile de mai sus”.

Până în Februarie 1923 anchetarea unui magistrat, din punct de vedere disciplinar, era dată potrivit legii de organizare judecătorești, în mod exclusiv magistraților mai înalți în grad; și era prea firesc să fie astfel, fiindcă independența magistraturei nu îngăduie sub nici un motiv, amestecul unor persoane străine de magistratură, în atari chestiuni.

Legea de organizare a corpului avocaților din Februarie 1923, prin art. 76 înscrisese o dispoziție analogă celei din art. 88 din proiectul astăzi în discuție; ea nu a avut decât o viață scurtă, căci legiuitorul organizării judecătorești din 1924, prin art. 185 și urm. a abrogat această dispoziție, reintronând vechile și sănătoasele principii, după care un magistrat, în nici o împrejurare și sub nici un motiv, nu poate fi anchetat disciplinar, decât de superiorii săi în grad.

Dispozițiile art. 88 din proiectul în discuție abrogă din nou dispozițiile legii organizării judecătorești, astăzi în vigoare pe tot cuprinsul țării și reinvie din nou dispozițiile legii din Februarie 1923.

Examinând dispozițiile acestui art. 88 din proiect, constatăm că un magistrat, atunci când plângerea în contra sa s'ar face de un avocat, ar urma să fie anchetat de un delegat al Ministerului de Justiție, împreună cu un delegat al Baroului: și, ce este mai grav — dacă ceva mai grav decât atâta este posibil — acel delegat al Baroului deține puterea în anumite cazuri de a deschide el singur acțiune disciplinară contra celui magistrat.

Socotim că magistratura nu poate primi nici acest text, fără a nu se vedea atinsă în prestigiul, demnitatea și independența sa.

Aceste considerațiuni ne-au făcut să încheem prezentul proces verbal, rugând pe D-l Prim Președinte să-l înainteze D-lui Ministru al Justiției.

Făcut astăzi, 19 Iunie 1930.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI S. I-a

Audiența de la 25 Martie 1932

Președinția D-lui I. Petrescu, consilier

Ministerul Lucrărilor Publice cu Luca Crutzescu

REVIZUIRE. — STAT. — LIPSA DE APĂRARE ÎNAINTEA PRIMEI ÎNSTANȚE. — APEL. — PERIMARE. — ART. 291 PR. CIVILĂ.

Statul nu poate cere revizuirea pentru motivul că a fost lipsit de apărare de cât numai dacă în contra hotărârei care s'a dat în lipsa sa, nu a mai uzat de nici o altă cale de atac, iar nu și atunci când s'a folosit de

calea apelului în contra acelei sentințe, chiar dacă acel apel a fost ulterior perimat, deoarece legea acordă Statului beneficiul revizuirii numai când nu a fost apărât de loc, iar nu și atunci când deși a uzat de toate mijloacele de apărare, nu a putut însă ajunge să și facă apărarea asupra fondului din cauza unei decăderi de drept, precum perimarea apelului, care fiind edictată ca o sancțiune a neîndeplinirii formelor de procedură, se aplică fără distincțiune atât persoanelor menționate, în art. 291 pr. civilă cât și celorlalte persoane în general.

No. 67. — Respinsă cererea de revizuire făcută de Ministerul Lucrărilor Publice în procesul Inginer Luca Crutzescu.

Curtea,

Asupra cererii făcută de către Ministerul Lucrărilor Publice și al Comunicațiilor, cu adresa înregistrată la Trib. Ilfov S, II-a comercială sub No. 8749/926, de a se revizui sentința comercială cu No. 957/923 a acelu Tribunal.

Având în vedere actele dela dosar, susținerile orale și scrise ale părților.

Având în vedere că în fapt se constată următoarele:

La 9 Iulie 1923 Inginerul Luca G. Crutzescu intență o acțiune contra Ministerului de Lucrări Publice prin care cere să se declare reziliate cele trei contracte făcute de D-sa cu fostul Subsecretariat al Refacerii pentru construirea a 153 case, din culpa Ministerului pârât, care să fie în același timp condamnat să-i plătească suma de lei 241.738 costul ecarizării a 2417,381 m.p. lemn brut lucrare executată de D-sa și neplătită cum și suma de lei 500.000 daune pricinuite din neexecutarea contractului de către Minister.

Această acțiune este, prin repartizarea, trimisă spre judecată la secțiunea II-a a Tribunalului comercial care în ședința de la 6 Octombrie 1923 când Ministerul pârât a fost lipsă, prin sentința comercială cu No. 957 a admis în întregime astfel cum a fost formulată, acțiunea reclamantului inginer L. G. Crutzescu.

În contra acestei sentințe Ministerul face apel înaintea Curții din București, care însă nu a mai putut fi judecat întrucât prin decizia cu No. 48/926 a secțiunii a II-a a Curții a fost perimat.

Prin această perimare, Ministerul socotind ca rămasă definitivă sentința Trib. Ilfov Secția II-a comercială cu No. 957/923, adresează la acel Tribunal o cerere de revizuire, motivată de faptul că a fost cu totul lipsit de apărare în procesul relativ la care s'a dat decizia de mai sus.

Tribunalul Ilfov Secțiunea II-a comercială prin sentința cu No. 1726 din 14 Octombrie 1927 judecând această cerere o respinge ca nefondată, deoarece motivează Tribunalul, art. 291 pr. civilă a înțeles să dea dreptul de revizuire Statului numai dacă a fost apărât cu viclenie sau dacă nu a avut putința de a fi apărât, — iar nu și, ca în cazul de față, când deși a avut la îndemână toate mijloacele de apărare, totuși nu a uzat de ele.

În contra acestei sentințe Ministerul face iarăși apel care se repartizează spre judecată la această secțiune a Curții.

După debaterile cari au avut loc în ședința de la 8 Martie 1929, Curtea prin decizia cu No. 85, de la 20 Martie se pronunță hotărând însă numai că hotărârea primei instanțe fiind definitivă prin perimarea apelului — este susceptibilă în principiu de a fi atacată pe calea revizuirii, în ce privește fondul însă al cererii de revizuire, adică judecata asupra chestiunii dacă în speță Statul se găsește sau nu în condiția art. 291, pr. civilă ca să ceară revizuirea pentru lipsa de apărare, a fost lăsată a se face ulterior la stăruința părții interesate.

Procesul sorocindu-se din nou pe rol, a venit astăzi spre judecată înaintea Curții, care față cu cele ce preced, urmează acum să statueze dacă Statul, în speță Ministerul Lucrărilor Publice se găsește în cazul fixat de lege pentru a putea cere revizuirea pentru lipsă de apărare,

Considerând că potrivit art. 288 pr. civilă se poate cere revizuirea numai a unei hotărâri rămasă definitivă, iar potrivit art. 291 Statul poate uza de această cale dacă cei însărcinați să-l apere nu l-au apărât deloc.

Că deci din cuprinsul acestor texte de lege rezultă că Statul nu poate cere revizuirea pentru motivul că a fost lipsit de apărare de cât numai dacă în contra hotărârei care s'a dat în lipsa sa, nu a mai uzat de nici o cale de atac, iar nu și atunci când a uzat în contra acelei sentințe de calea apelului, chiar dacă acel apel a fost în urmă perimat, deoarece legea acordă beneficiul revizuirii numai când Statul nu a fost apărât de loc, iar nu și atunci când deși uzând de toate mijloacele de apărare, nu a putut însă ajunge să-și facă apărarea asupra fondului din cauza unei decăderi de drept, — în speță perimarea — care fiind edictată ca o sancțiune a neîndeplinirii formelor de procedură, se aplică fără distincțiune atât persoanelor menționate în art. 291 pr. civilă cât și celorlalte persoane în general.

Având în vedere că în speță, după cum s'a arătat mai sus, Statul, deși a fost lipsă când s'a judecat procesul relativ la care s'a pronunțat de Trib. Ilfov secția II-a comercială sentința cu No. 957, totuși intrucât a uzat în contra acestei sentințe de calea apelului, nu mai se poate plânge de lipsă de apărare pentru a uza de calea revizuirii, chiar dacă ulterior apelul său fiind perimat nu a mai putut să-și capete soluționarea în fața Curții.

Că deci cererea de revizuire motivată de Ministerul de Lucrări publice, pe lipsa de apărare, este nefondată și urmează deci a fi respinsă.

Pentru aceste Motive, redactate de Dl. Consilier S. Rădulescu respinge.

Semnați: I. Petrescu, S. Rădulescu, I. Zenovie.

JUDECĂTORIA OCOLULUI II URBAN BUCUREȘTI

Audiența dela 22 Martie 1932

Judecător: Ion Simionescu

Michel Moscovici cu Letiția și N. Ghica

CONTRACT DE MUNCĂ. — MUNCĂ AGRICOLĂ. — DACĂ BENEFICIARĂ DE DISPOZIȚIUNILE SPECIALE ALE LEGII. — ART. 37 DIN LEGEA CONTRACTELOR DE MUNCĂ.

Cu tot caracterul de generalitate al dispozițiilor art. 37 din legea contractului de muncă din 1928, totuși din restul textelor din lege cât și din întreaga ei economie, reese că dispozițiunile acestei legi nu se aplică de cât contractelor de muncă cu caracter industrial și comercial iar nu și celor cu caracter agricol.

No. 1768. Respinsă ca rău îndreptată acțiunea intentată de către Michel Moscovici în proces cu Letiția N. Ghica și N. Ghica.

Judecata,

Asupra acțiunii intentată de Michel Moscovici din București, Strada Paleologu 20, prin care conform legei Contractelor de Muncă, cheamă în judecată pe Letiția N. Ghica și N. Ghica, pentru ca ambii, să fie obligați solidari, la plata sumei de lei 295000, reprezentând salariul de 10000 lei lunar, convenit, în calitate de Administrator și Conducător al exploatărei pădurei Gabrielleasca zisă Dănăești, din Comuna Paulești, Jud. Prahova, proprietatea pârâșilor, socotiți pe timp dela 15 Octombrie 1929 și până la 31 Decembrie 1931, cum și salariul pentru cele trei luni de preaviz conform legei pe lunele Ianuarie—Martie 1932.

Având în vedere că pârâșii prin avocatul lor în primordial, au susținut că acțiunea de față, fiind introdusă în baza legei Contractului de muncă din 1929, prin care se reglementează numai Contractele de muncă privitor la industrie și comerț, urmează a fi respinsă ca rău îndreptată, pe considerațiunea că, obiectul acțiunii îl formează un Contract de muncă cu caracter agricol.

Având în vedere considerațiunile de drept și de fapt pe care ambele părți s'au sprijinit în susținerea tezelor.

Considerând că din însăși modul cum acțiunea este redectată, reese că reclamantul pretinde, sumele prevăzute prin acțiune contra serviciilor prestate, în calitate de Administrator al exploatărei pădurei Gavrileasca, proprietatea pârâșilor, pe timpul dela 15 Octombrie 1929 și până la 31 Decembrie 1931.

Considerând în speță, că obiectul acțiunii prin esență, îl formează Contractul de muncă al unei exploatări agricole, în baza căruia, reclamantul pretinde că, aplicându-i-se dispozițiunile legale din legea Contractului individual de muncă, are dreptul la despăgubirile prevăzute prin acțiune.

Că față de aceasta situație de drept în prealabil, se pune în discuție chestiunea de a se ști, dacă dispozi-

țiunile cuprinse, în legea Contractelor de muncă, au caracterul de generalitate, în cadrul cărora, în afară de Contractul de muncă industrial și comercial intră și Contractul agricol.

Considerând că art. 37 din lege prevede că, Contractul individual de muncă este, Convențiunea prin care una din părți denumită salariat, se obligă să presteze serviciile sale pentru un timp determinat sau pentru o lucrare determinată unei alte părți — denumită patron, — care la rândul său se obligă să remunereze pe cea dintâi.

Considerând că deși, prin felul cum este redactat textul art. 37, aceiași lege, s'ar putea susține că, definițiunea contractului individual de muncă, prevăzută prin acel articol, are caracterul de generalitate, și ca atare, dispozițiunile specifice prevăzute prin legea Contractelor de muncă, sunt aplicabile și Contractelor de muncă agricole — totuși, din restul textelor din lege, cât și din economia generală a legii, reese că, dispozițiunile legii, nu se aplică decât Contractelor de muncă cu caracter industrial și comercial și nu și celor cu caracter agricol, cum este în speță; astfel prin art. 1 care se referă la Contractul de ucenicie, se delimitează aplicarea legii numai la cele două ramuri de activitate — industrie și comerț, precum și prin art. 51 lit. e—55, 60, 76—77, 120 al. 3 din aceiași lege, în mod necesar pentru aplicarea lor, privesc numai pe muncitorii din industrie și comerț.

Că legiuitorul a intenționat să dea o aplicare restrânsă prevederilor din această lege — se vede și din capitolul cuprins în art. 85—96 care reglementează situația funcționarilor din industrie și comerț fără ca să prevadă și pe funcționarii agricoli, cari fac parte dintr'o categorie de salariați, cari prin ocupațiunile lor, fac să se deosebiască de aceia a muncitorilor din Industrie și comerț, și ca atare legiuitorul dacă ar fi voit să o cuprindă în textele de lege, ar fi spus-o categoric, nu ar fi lăsat-o sub tăcere.

Considerând că deși din expunerea de motive, debaterile parlamentare și declarațiile făcute de Ministerul de resort — ar reeși caracterul de generalitate al definiției Contractului de muncă — totuși prin aceea că aceasta omisiune a legii a fost remarcată și relevantă în timpul debaterilor parlamentare, fără ca să se adauge în textul legii și cuvântul, care ar fi pus capăt oricărei discuțiuni în această privință, arata că, intențiunea legiuitorului, a fost de a limita contractul de muncă legiferat în 1929 numai la industrie și comerț.

Considerând că această interpretare restrictivă urmează a se da art. 37; se mai vede din însăși modul cum se exprimă art. 38, aceiași lege, prin care se specifică excepțiunile la art. 37, prin care deși, nu se arată ca excepțiune — Contractul de muncă agricol, totuși, prin aceea că în text se menționează cuvântul întreprinzător,

Prin această expresie legiuitorul nu putea să înțeleagă decât pe întreprinzătorii din Industrie și Comerț (le chef l'entreprise) și nu și pe agricultorii, cari în

nici un caz, nu pot fi cuprinși în înțelesul cuvântului întreprinzător.

Considerând că argumentele juridice mai sus arătate se reazemă și pe considerația de drept că, agricultura, fiind o ramură de activitate cu totul specifică, cu condițiuni de muncă deosebite, cari într'o largă măsură depind de condițiuni economice și politice cu totul singulare, și cari prin natura lor impune pentru regimul agricol cu totul alte norme, de cât cele prevăzute pentru Industrie și Comerț, și din care multe nu s'ar putea aplica în regimul agriculturii, astfel că omisiunea din lege nu poate fi interpretată altfel de cât în sensul că legiuitorul prin această lege intenționat n'a voit să se ocupe și de Contractul de muncă din agricultură.

Că astfel fiind intențiunea legiuitorului prin noua lege, de a concentra într'o singură lege, diferitele dispozițiuni cupriuse în codul civil și alte legi speciale relative la Contractul de muncă din domeniul Industriei și Comerțului, și care sunt inoperante în domeniul agriculturii, a cărui organizare a rămas încă sub formă de desiderat, incidentul ridicat de pârâții fiind întemeiat, urmează a fi admis, și ca atare acțiunea de față urmează a fi respinsă ca rău îndreptată după legea Contractului de muncă.

Pentru aceste motive respinge.

Semnat: *Ion Simionescu,*

BIBLIOGRAFIE

A apărut volumul III din lucrarea D-lui Const Gr. Zotta, pe care am semnalat-o cititorilor noștri cu ocazia apariției primului și celui de al doilea volum:

Code de procedură civilă adnotat

Acest volum cuprinde dispozițiunile art. 467—746 pr. civilă; legea execuțiunii silite din 1930; precum și legile de suspendarea execuțiunii silite 1931—1932, cu doctrina și jurisprudențele vechiului regat și a provinciilor alipite la zi, expuneri de motive, debaterile parlamentare, indexe alfabetice, bibliografii, tabele alfabetice și numerice.

Cu apariția volumului de față autorul duce cu succes la bun sfârșit lucrarea pe care și-a propus-o, asupra codului de procedură civilă.

Noi care am examinat bogatul material care se află cuprins în aceste trei volume, sistematic și cu pricepere întocmit, ne facem o plăcută datorie recomandând stăruitor cititorilor noștri această lucrare de seamă a D-lui Const. Gr. Zotta.